

Fogalmak

Kérdőív

Vélt egészség (szubjektív egészségi állapot, az egészségi állapot önértékelése): A kérdőív 13. kérdésére adott válasz alapján.

Egészségi probléma miatt a mindennapi tevékenységek elvégzésében érzett korlátozottság: A kérdőív 16. kérdésére adott válasz alapján.

A fogak és a szájüreg egészsége: A kérdőív 18. kérdésére adott válasz alapján.

Orvos által megállapított tartós betegség: A kérdőív 15. és 17.1-17.2. kérdésére adott válaszok alapján.

Orvos által receptre felírt gyógyszert szed: A kérdőív 57. kérdésére adott válasz alapján. Orvos által receptre felírt gyógyszert szedett az adatfelvételt megelőző 2 hétben.

Zöldség- és gyümölcsfogyasztás: A kérdőív 84. és 86. kérdésére adott válaszok alapján.

Szeszesital-fogyasztás jellege: A kérdőív 105-107. kérdésére adott válaszok alapján. Azt a személyt tekintjük

- nagyivónak, aki hetente legalább 14 egység italt (1 dl sör = 0,2 egység ital; 1 dl bor=0,5 egység ital; 1 cl rövidital =0,2 egység ital) fogyaszt, ha férfi, illetve 7-et, ha nő. Nagyivó az is, aki legalább hetente egyszer egy alkalommal 6 vagy annál több italt iszik. Azt is ide soroljuk, aki hétfőtől csütörtökig naponta átlagosan 3 vagy annál több italt fogyaszt.
- mértékletes fogyasztónak, aki legalább hetente fogyaszt szeszesitalt, de nem nagyivó.
- alkoholt ritkán fogyasztónak, aki a heti gyakoriságnál ritkábban iszik szeszesitalt.
- absztinensnek, aki egyáltalán nem fogyaszt szeszesitalt.

Dohányzás: A kérdőív 92. és 94. kérdésére adott válaszok alapján.

Szabadidős és izomerősítő sporttevékenység: A kérdőív 82-83. kérdésére adott válaszok alapján. Megfelel a WHO ajánlásának, ha valaki egy átlagos héten szabadidejében legalább 150 percet tölt összesen sportolással, sportos tevékenységekkel, vagy egy átlagos héten legalább 2 napon végez kifejezetten izomerősítő, állóképességet fejlesztő gyakorlatokat.

Testtömegindex (TTI): A kérdőív 74-75. kérdésére adott válaszok alapján. Kiszámítása során a kilogrammban megadott testtömeget osztják a méterben mért testmagasság négyzetével. A kapott érték alapján a mért személy a következő kategóriákba sorolható.

- Sovány: $TTI < 18,5$
- Normális testsúly: $18,5 \leq TTI < 25,0$

- Túlsúlyos: $25,0 \leq TTI < 30,0$
- Elhízott: $30,0 \leq TTI$.

Mennyit tehet az egészségéért: A kérdőív 14. kérdésére adott válasz alapján.

Családi állapot: hivatalos családi állapot a kérdőív 7. kérdésére adott válasz alapján.

- A házások közé beleértjük a bejegyzett élettársi kapcsolatban élőket is.
- Az özvegyek közé beleértjük azokat is, akiknek a bejegyzett élettársi kapcsolata az élettárs halála miatt megszűnt.
- Az elváltak közé beleértjük azokat is, akiknek a bejegyzett élettársi kapcsolatát jogilag megszüntetették.

Urbanizáció foka

- Sűrűn lakott terület: szorosan összefüggő településegüttest jelent, ahol minden településnek több mint 500 fő/km^2 a népsűrűsége, és amelynek teljes népessége legalább 50 000 fő.
- Közepesen lakott terület: sűrűn lakott területbe nem tartozó, szorosan összefüggő települések együttese, amelyek népsűrűsége külön-külön meghaladja a 100 fő/km^2 -t, és össznépességük legalább 50 000 fő vagy sűrűn lakott területtel határosak.
- Ritkán lakott terület: olyan szorosan összefüggő településegüttest jelent, amely nem tartozik sem a sűrűn lakott terület, sem az átlagosan lakott terület kategóriájába.

Társas támogatottság: A kérdőív 108-110. kérdésére adott válaszok alapján. A 109. és 110. kérdésre adott válaszlehetőségeket ellentétes irányba átkódoltuk (új kód=6-régi kód), majd a három kérdésre adott válaszok kódszámait összeadtuk, és az összeg (S) szerint képeztünk 3 kategóriát.

- Gyenge: $3 \leq S \leq 8$
- Közepes: $9 \leq S \leq 11$
- Erős: $12 \leq S \leq 14$.

Általános jóllét: A kérdőív 72. kérdésére adott válasz alapján.

Pillanatnyi jóllét (WHO-5 index): A kérdőív 73. kérdésére adott válasz alapján. Az 5 alkérdésre egyenként adott, 0 és 5 közötti pontszámokat összeadva és 4-gyel megszorozva adódik egy 0 és 100 közé eső érték, ami minél nagyobb, a jóllét annál magasabb fokát tükrözi.

Fizikai-, érzékszervi korlátozottság:

- Súlyosan korlátozott, akinek súlyos látás-, hallás- vagy járásnehézsége van.
- Mérsékelten korlátozott, akinek látás-, hallás- vagy járásnehézsége van, de nem/egyik sem súlyos.

Látásnehézség: A kérdőív 28-29. kérdésére adott válasz alapján annak van

- súlyos látásnehézsége, aki vak vagy (szemüvegviselés ellenére is) nagy nehézséget okoz élesen látni, illetve egyáltalán nem lát élesen.
- mérsékelt látásnehézsége, akinek kisebb nehézséget okoz élesen látni.

Hallásnehézség: A kérdőív 30-32. kérdésére adott válasz alapján annak van

- súlyos hallásnehézsége, aki süket vagy (hallókészülék viselése ellenére is) nagy nehézséget okoz hallani beszélgetőpartnerét, illetve egyáltalán nem képes rá.
- mérsékelt hallásnehézsége, akinek kisebb nehézséget okoz hallani beszélgetőpartnerét.

Járásnehézség: A kérdőív 33-34. kérdésére adott válasz alapján annak van

- súlyos járásnehézsége, akinek nagy nehézséget okoz 500 métert sík területen gyalog megtenni, vagy 12 lépcsőfokon fel- vagy lemenni, illetve ezek közül valamelyikre egyáltalán nem képes.
- mérsékelt járásnehézsége, akinek legfeljebb kisebb nehézséget sík terepen 500 métert vagy lépcsőn 12 fokot gyalog megtenni.

Depresszió jelei a PHQ8 teszt szerint: A kérdőív 43. kérdésére adott válaszok alapján. A lakosság mentális egészségi állapotát, a depresszió előfordulását felmérő kérdéssor ugyanazokra a tünetekre kérdez rá, mint amiket a betegség diagnosztizálása során vizsgálnak. A tünetek közül ugyanakkor csak nyolcat vizsgál, a hivatalos diagnosztika az öngyilkossági hajlamot is hozzáveszi, erre azonban a felvétel a kérdés érzékenysége miatt nem tér ki.

A nyolc szempontra adott válaszokhoz tartozó kódértékek összege (S) alapján az alábbi öt kategóriát alakítottuk ki.

- Nincsenek: $S \leq 12$
- Enyhék: $13 \leq S \leq 17$
- Mérsékelték: $18 \leq S \leq 22$
- Mérsékeltten súlyosak: $23 \leq S \leq 27$
- Súlyosak: $28 \leq S \leq 32$.

A táblázatokban az utolsó két kategóriát „súlyosak” megnevezés alatt összevontuk.